

*Tiss.
de jure
quod comp.
societati
faed.
Belgii.
1724.*

H

P. 174.

2 Westermann

36.

DISSERTATIO

DE JURE,

QVOD COMPETIT

SOCIETATI PRIVILEGIATÆ

FÆDERATI BELGII

AD NAVIGATIONEM ET COMMERCIA

INDIARVM ORIENTALIVM,

ADVERSVS

INCOLAS BELGII HISPANICI

(hodie) AVSTRIACI.

P. 174.

KÖNIGLICH UNIVERSITÄT ZU HALLE

Ku 4142
3818

LIPSIÆ M DCC XXIV.

P. 174.

DISSERTATIO

DE JURE

QUOD COMPETIT

CONTRA PRIVILEGIUM

FEDERATI BELGII

AD DIRECTIONEM ET COMMERCIUM

INDIARUM ORIENTALIUM

ADACTUS

NICOLAUS BELGII HISPANICI

ET ALII

1737

DISSERTATIO,
DE JURE,

Quod competit

SOCIETATI PRIVILEGIATÆ
FÆDERATI BELGII

Ad Navigationem & Commercium

INDIARUM ORIENTALIUM,

Adversus

INCOLAS BELGII HISPANICI
(hodie) AVSTRIACI.

§. I.

Utatenus mare, & usus maris, uti cæteræ res, quæ jure gentium communes sunt, domini capax sit, & legibus Imperantis subjeci possit, hoc loco inquirere operæ pretium non videtur; satis enim superque ista quæstio priori seculo agitata est inter viros excellentes & præclaros, *Solorzanum, Grotium, Seldenum, Pacium, Maulium, Welwodum, Grafwin-* Mare quantumvis commune sit, Principes tamen de usu ejus inter se convenire posse, jure & exemplis demonstratur.

kelium, aliosque, quorum sermone compilare non libet. Idque eo minus, quod in hac Disputatione, quæ intercedit inter incolas utriusque Belgii, Fæderati nempe & Austriaci, id tantum controversatur, an maria, ratione commerciorum, pacto sive consensu duorum Principum, quorum interest, ita dividi non possint, ut hic una, alter altera parte, discordiarum vitandarum causa, utatur fruatur. Quo sensu (licet alias concedamus maria ab humana potestate vix ita occupari posse, ut usus illorum alteri communis non sit) recte tamen ab Hieronymo de Monte dictum accipimus, in *Tractatu de Finibus Regund. Cap. 39. Quanquam in mari confines non sunt, cum aqua communiter est uniformis, esse tamen pertinentias ali-*

A

quas:

DISSERTATIO DE JURE

quas: Item a Baldo ad l. i. de Rerum Divisione: Jure gentium in mari regna distingui posse, sicut in terra arida.

Principes hoc modo inter se convenire posse, indubitati juris est: neque, ut rem exemplis illustremus, opus erit recurrere ad antiquiora illa, qualis erat olim pax inter Artaxerxem, Persarum Regem, & Athenienses: *Ut semper a mari Græco curriculum equi abstineret, neque inter insulas Cyaneas & Chelidonias longam navem vel rostratam haberet.* Item fœdus cum Laconibus ictum: *Mari quidem Laconas & socios uti posse, sed minime navigare navi longa, verum alio navigio, quod remis actum vecturam talentorum 50. non excederet.* Nec non fœdus inter Romanos & Carthaginenses circa Olympiadem 68. *Ne naviganto Romani Romanorumve socii ultra Pulchrum promontorium, extra quam si tempestatis aut hostium visuerint coacti.* Quò etiam spectant decantata illa, & ab auctoribus in hanc partem sæpius allegata, verba Ambrosii, lib. V. Hex. Cap. 30. *Spatia maris sibi vindicant jure mancipii, pisciumque jura, sicut vernaculorum, conditione sibi servitii subjecta commemorant: Iste, inquit, sinus maris meus est, ille alterius, dividunt elementa sibi potentes;* atque alia multa, quæ longa ferie recenset Seldenus de *Dominio Maris Lib. I. Cap. 11. 13. & 15.* Præsens enim & præteritum seculum ejusmodi fœderum & conventionum satis magnam copiam exhibent, quorum novissimum, & valde quidem memorabile, est fœdus inter Potentissimum Hispaniarum Regem Philippum V. & Præpotentes D. D. Ordines Fœderati Belgii ictum, Ultrajecti ad Rhenum D. 26. Junii Ao. 1714. cujus Article 31. & 36. *Omnes Europa populi præter Hispanos, quasi communi aliquò consensu, ab aditu Indiarum Occidentalium, commerciorum causa, prohibentur: & optima quidem ratione, secundum ea, quæ pulchre huc adfert Solorzanas de Jure Indiarum lib. II. Cap. 25. n. 47. & seqq.*

Considerari enim debet, quod pax inter Principes Christianos conservari non potest, si promiscue in eandem curam intenderent omnes; quantumvis pio animo, & ab omni divitiarum cupiditate libero ducerentur, ut constare potest ex ipso Castellanorum & Lusitanorum exemplo, qui quamvis ita Catholici essent, & maximis amicitia & necessitudinis vinculis juncti, intestinis tamen odiis & bellis flagrare cæperunt, ob id, quod alter alterum suos intrasse terminos querebatur.

§. II.

Hujus naturæ atque conditionis etiam est fœdus, quod Anno 1648. Monasterii in Westphalia factum est, inter supra memorati Regis Hispaniarum Gloriosum Prædecessorem Philippum IV. & Præpotentes D. D. Ordines Fœderati Belgii, cujus articulis 5 & 6 cautum conventumque est:

*Argumentum articulo-
rum 5 & 6.
Fœderis pacis
Monasterien-
sis enarratur.*

Ut

Ut navigatio & commercia ad Indias Orientales & Occidentales subsistant, & defendantur secundum Privilegia data, aut in posterum danda: quæ rata & firma redduntur per hoc ipsum fœdus, & ratificationis instrumenta, utrinque edenda: Quo comprehenduntur omnes Principes, Nationes, & gentes, quibuscum altememorati D. D. Ordines pacem & amicitiam colunt; aut quibuscum Privilegiata Societates Indiarum Orientalium & Occidentalium eorum nomine, intra terminos Privilegii sui, in fœdera pacis & amicitie, ad mutuam defensionem & utilitatem, coierunt.

Retinebit paciscentium utraque pars, scilicet altememoratus Rex & D. D. Ordines Generales, omnia Dominia, Castella, Oppida, Fortalitia, Agros & Commercium in Orientalibus & Occidentalibus Indiis, in ora Brasiliensi; atque in tractibus Asia, Africa, & America sita, eo modo, quo illa tempore hujus tractatus possederunt, & commodis illorum usi frui sunt.

Ceduntur Federato Belgio omnia loca, per Lusitanos a Belgis capta & occupata ab anno 1641. quæque Belgæ, illeso hoc fœdere, in posterum erunt occupaturi atque possessuri, &c. Cum stipulatione atque conventionione ulteriore, ut Hispanis integra maneret Navigatio ad Indias Orientales, eo modo, quo illam habebant aut exercebant tempore hujus fœderis, neque liceret illis orientem versus ulterius progredi, aut (ut verba habent) ulterius se extendere.

Quemadmodum etiam incolis Federati Belgii interdicitur commerciorum causa frequentare loca Castellana, in India Orientali sita.

Quod autem ad Occidentales Indias attinet, prohibentur itidem subditi atque incolæ Regnorum, Provinciarum, & agrorum altememorati Regis & D. D. Ordinum, Navigationem & commercia exercere ad loca, portus, Castella, & Fortalitia, ab alterutra parte occupata, aut ubi stationes sive domus, mercaturæ causa institutas, habent &c.

§. III.

De sententia horum articulorum, aut significatione verborum, quibus antiquitus concepti fuerunt, nunc anxie inquirere inutile esset, & præter jus & æquum. Tempus enim & consuetudo plurimorum annorum eorum mentem & voluntatem satis declaraverunt, & de illis quæ a continuo usu interpretationem certam receperunt, postea amplius disputare, jura nostra non sinunt, ut ex Abbate, Roderico Suario, aliisque multis affirmat Solorz. Lib. III. de Jure Indiarum Cap. 2. n. 45. Qui omnes statuunt, legem, quantumvis dubiam, a consuetudine ita interpretari, ut a tali consuetudine non sit recedendum. Et paulò post: Opinio quippe generalis, ab antiquo derivata, & convenientibus rationibus suffulta, habetur pro veritate. Nihil autem est, quod magis convenientibus

De iis, quæ a Principe gesta sunt, atque usque plurimorum annorum interpretationem certam non esse amplius disputandum.

tibus rationibus suffultum autumare possumus, *quam id, quod Princeps de consilio suorum Procerum ac sapientum fecit, tunc enim omnia legitime acta presumuntur, & cum justa causa, ita ut postea impugnari, vel in dubium revocari non possint, obstante nimirum exceptione sententiae, & rei judicatae, quae ex ejusmodi consultationibus, assertionibus & diligentibus oritur*, ut ait idem Solorzanus *Lib. III. cap. 2. n. 41.*

§. IV.

Societas Indiarum Orientalium Fœderati Belgii intra limites suos per tempus longissima est, sine turbatione Hispanorum, necum Incularum Belgii Hispanici.

Centum & plus quam viginti anni jam elapsi sunt, ex quo Societas Indiæ Orientalis Fœderati Belgii navigationem, & commercia, secundum Privilegia sua (quæ Rex Hispaniarum anno 1609. primo per fœdus Induciarum ægrè quodammodo admisit, deinde post satis longas & maturas deliberationes, anno 1648. solenni pacis fœdere ad omnem effectum plenissime confirmavit, atque ut defenderentur promisit) in Indias Orientales exercuit. Negotiata est prædicta Societas ab hoc tempore pacis, intra limites sibi concessos, & fœdere firmatos, sine ulla memoranda oppositione, aut turbatione a parte Hispanorum, nedum a Brabantis aut Flandris facta; utpote quibus navigatio illa & commercium, ut & omnibus alienigenis, præter Hispanos, non tantum Pontificum Romanorum Constitutionibus, sed etiam Regum ac Principum suorum legibus, erant interdicta. Solorz. *Lib. 2. Cap. 24. n. 16, 24, 29. & seqq. Cap. 25. n. 71. & 79.* ubi affirmat, per alienigenas intelligi omnes subditos, quibus speciali Regis concessione non erat permittum navigare aut mercaturam exercere, ad Indiarum Regiones, quo numero habebantur Arragonenses, Belgii incolæ, alique, sicut accuratius hæc omnia explicantur ab Hispano Jurisconsulto Juan Evia de Bolano, *in Curia Philippica de Commercio Terrestris Lib. 1. Cap. 1. n. 36.* atque etiam constat ex *Responsis Legatorum Regis Hispaniæ apud Aitzma ad annum 1646.* editionis in 4to. p. 290.

§. V.

Belgii incolis omne commercium ad Indias, sive Orientales, sive Occidentales, ab omni tempore penitus prohibitum fuisse, legibus, fœderibus, & diversis actis monstratur.

Præterea Belgii incolis speciatim istam navigationem & commercia prohibita videmus per Instrumentum Cessionis, quo Hispaniarum Rex, Belgii tunc temporis Princeps, illas Provincias cessit, & tradidit Serenissimis Archiducibus Alberto & Isabellæ, cujus art. 8. cautum: *Ne Archiducibus, aut illorum successoribus aut subditis, unquam fas esset, navigationem & commercia exercere ad Indias Orientales, vel Occidentales, sub pœna commissi & privationis illarum Provinciarum, & si subditorum aliqui adversus ea fecissent, in illos graviter animadvertendum fore.*

Per-

Permansit Belgium Hispanicum in ista prohibitione, per Fædus Induciarum anni 1609. art. 4. deinde per fædus pacis Monasteriensis ratione Fæderati Belgii ex stipulatu D. D. Ordinum *ne Rex Hispaniarum*, tunc iterum Belgii Princeps, *in Indiam Orientalem ulterius se extenderet*. Permansit denique per novissimum fædus, quod notum est sub nomine *Traité de Barriere*, pactumque inter Augustissimum Romanorum Imperatorem Carolum VI. & Serenissimum Magnæ Britannæ Regem, nec non Præpotentes D. D. Ordines Fæderati Belgii, Antverpiæ anno 1715. art. I. quo Belgicæ Provinciæ, ætememoratæ Cæsareæ Majestati, tanquam Regi Catholico, & Gloriosissimi Caroli secundi, Hispaniarum Regis, Hæredi & Successori, ea lege traduntur, *ut Cæsarea sua Majestas illas Provincias habeat iisque utatur fruatur, sicut postremo defunctus Rex eas habuit, & usus fructus est, aut habere & uti frui debuerat, secundum novissimum fædus Rîsvicensè.*

§. VI.

Habuisse autem & possedisse omnes prædecessores Cæsareæ suæ *Rex Hispaniarum postremo defunctus Belgicæ Provincias habuit sine navigatione aut Commercio ad Indias.* Majestatis, & supremum Hispaniarum Regem, easdem sine navigatione & Commercio ad Indias Orientales, vel Occidentales, tam antè quam post fædus pacis Monasteriensis, adstructione non indiget. Nam de nostris temporibus id scimus, de vetustioribus autem videri potest Emanuel a Meteren *ad annum 1600. fol. 458.* Ubi narrat, cum initio præteriti seculi quidam mercatores Antverpienses tentassent Commercia ad Indias Orientales exercere, Regem Hispaniarum illud tam ægre tulisse, ut post varias severasque comminationes, Antverpienses illud admissum gravi mulcta 600000. ducatorum luere necesse habuerint.

Simile quid cum relatione ad limites nostros, atque ad assertionem articuli quinti pacis Monasteriensis, in India Orientali accidisse constat ex actis supremi Senatus Indiarum Belgicarum, die 24. Aprilis 1653. quum quidam subditus Hispaniæ, natione Brabantus forsitan aut Flander, nominatus *Bastianus Brouwer*, impetrata ad hoc venia ab Hispaniarum Rege navigationem instituisset ad Oras Sinaenses, ubi maximo eum lucro commercia exercebat, atque hoc notum fieret prædicto Senatui Indiarum Belgicarum, iste re ritè perpensa, statim sequenti senatusconsulto ita prospexit.

*Extractum ex actis
Præsidis & Consilia-
riorum Indiæ Orien-
talis Fœderatarum
Provinciarum, Ba-
taviæ.*

Martis die 24. Aprilis 1653.

QUoniam articulo 5. fœderis pacis cum Rege Hispaniarum icti, expresse cautum pactumque est, quod subditi altemorati Regis retinebunt navigationem suam in Orientali India, eo modo, quo illam tunc temporis exercebant, neque liceret illis ulterius se extendere; & nos, ex relationibus ministrorum Tonquinesium, certiores facti sumus, quod quidam subditus Regis Hispaniarum nomine *Bastianus Brouwer*, impetrata ad hoc venia ab Hispaniarum Rege, quotannis frequenter naviget inter Tonquin, Quinam & Cambodiam, ubi Hispanis tunc temporis navigatio nulla fuit, atque ibi, cum magno detrimento commercii nostri, quæstus non modicos facere soleat, visum est Senatui, omnibus rite perpensis, dicto *Bastiano Brouwer* istam navigationem, ex vigore dicti articuli, prohibendam esse, atque eum in finem naves nostras, quæ ad illas oras navigaturæ sunt, jubere & potestate instruere, ut

eum

Extract uyt de Resolutien door den Gouverneur Generael en de Raden van Nederlands Indientot Batavia genomen op

Dingsdag den 24. April 1653.

Als by het 5. articul van het Vreedens tractaet met de Kroone van Spanjen gemacht expresselyk gestipuleert en versproken zy, dat de Onderdanen van gemelde Kroone in Oost-Indien sullen blyven by haere vaerten in sodaniger voegen als sy de selve als doen hadden, sonder hen verder te mogen extenderen, en wy uyt de Tonquinsê advysen berigt worden, hoe eenen Bastiaen Brouwer, Onderdaen van Spanjen, en met Spaense Commissie voorsien, jaerlycx sterk over en weder is varende, tusschen Tonquin, Quinam en Cambodia, alwaer sy doen ter tyd geen vaert gebad hebben, ende groote negocië aldaer is dryvende tot præjudicie van onsen handel in die quartieren, soo is na overleg van saken goedgevonden den selven Bastiaen Brouwer de selve vaert uyt kragt van 't voorsz. articul te verbieden, ende onse scheepen, die om dien Oord gedestineert zyn, ofte nog sullen worden, te authoriseren en gelasten den selven in Zee in het gaen of komen rescon-

tre-

eum, si euntem aut redeuntem in mari offendant, detineant, detentumque ad Tayonam, aut huc quidem, prout commodissimè poterunt, transmittant. Ne tamen ipsi, vel navi ipsius, aut mercibus ulterius noceant, vel vim aut damnum inferant, quam ad custodiendum illum erit necesse. At si se defendat, & prior ad vim inferendam occasionem præbeat, licet illis contraria vi jus nostrum exsequi.

Hoc fideliter extractum cum actis Præsidis, & Consiliariorum Bataviae, quæ Amstelædami servantur, convenire.

Attestor

A. WESTERVEEN, *Societatis Indiarum Orientalium Federati Belgii a consiliis & secretis.*

Ex quo factum est, ut, non tantum ille *Brouwer*, sed & cæteri Hispaniarum Regis subditi, ab ista navigatione abstinerint; Neque Rex hoc graviter tulit, neque subditorum quisquam in contrarium quid postea attentavit.

§. VII.

Habes ergo a parte Fæderati Belgii probationem possessionis, ex justa causa, per tempus longissimum continuatâ: ab altera parte, scientiam & patientiam Belgii Hispanici, consensu Procerum ipsorum, solenni ritu aliquando etiam confirmatam.

Nam ne vetustiora repetam, ut sunt supra memoratæ Constitutiones Pontificum Romanorum, & Regum Hispaniarum, sub pœnis excommunicationis, aliisque gravioribus, omnes alienigenas præter Hispanos ab aditu Indiarum secludentes; videamus modo, quid tempore, quo Navigationis & Commerci illius interdictum, jussu Principis, nominatum contra Belgii Hispanici incolas, intentaretur, acciderit: Nempe, cum Instrumento Cessionis, quo Provinciæ Serenissimis Archiducibus traditæ sunt, conceptis verbis cautum esset: *Ne subditis*

treurende, aen te snoeren, ende na Tayoan of herwaerts, na het best gelegen sal komen, op te brengen, sonder hem evenwel aen lys, schip off goederen te beschadigen, ofte eenige overlast off geweld aen te doen, verder als de verskering van dien nootwendig sal vereyschen, ofte ten ware hem ter weere stelde, ende eerst oorsack tot sytelykbeden quam te geven, als wanneer ons regt ook niet contrarie middelven vermogen te maintaineren.

Verklare ik ondergezel. Advocaet der Generale Nederlande Oost-Indische Comp. het bovenstaande geextraheerde niet de Resolutie van den Gouverneur Generaal en Raaden van Batavia, alhier te Amsterdam berustende, te accorderen.

A. WESTERVEEN.

Legibus & fœderibus, que commercia ad Indias prohibent, incolæ Belgii Hispanici pavere nunquam detrectarunt.

ditis illarum liceret Commercia ad Orientales seu Occidentales Indias exercere, nemo Procerum oblocutus est, nemo protestatus; sed illam legem, utcumque nunc dura videatur, scientes prudentesque subierunt: neque juramentum fidelitatis super ea præstare hæsitaverunt; ut colligi potest ex notatis a dicto Van Meteren Lib. XXII. in princip. fol. 442. verso. Ubi diversa quidem gravamina recensentur, quæ Belgii Proceres contra receptionis condiciones, sive Latum introitum Archiducum moverunt; sed de prohibito Commercio ad Indias nullum verbum reperitur; protestatus nemo est, cum Hispaniarum Rex fædus Pacis Mofiteriensis cum Fæderato Belgio iniret; protestati denique non sunt, cum Sacra Cæsarea sua Majestas nuperrime easdem provincias reciperet, ea lege & modo, quo Hispaniarum Rex supremus eas possederat, aut possidere debuerat.

§. VIII.

Uis & possessio longissimi temporis, sciente & patiente adversario, eum excludit, etsi titulus deficeret: præcipue in princip. litibus causis.

Si ad fundandum jus nostrum nihil aliud afferri posset, atque ipse titulus, seu acquirendi modus legitimus Societati privilegiatæ Indiæ Orientalis Fæderati Belgii deficeret, isque tam dubius quam certus, tam putativus quam verus reperiretur, credo sufficeret, non tantum ad possessionem more antiquo retinendam, sed etiam ad repellendos eos, qui eandem turbare tentarent, quod in hoc casu liquido probare possumus per ea, quæ habet Solorzanus *de Jure Indiarum Lib. III. cap. 3. n. 21.* Nam si ratio excusandarum vel minuendarum litium inter privatos præscriptionem induxit, longe fortius ad Principum causas eandem porrigere convenit: cum omnes ipsorum ditiones hac sola, ut plurimum, antiquitatis tuitione subsistant. Et paulo post: *Cujus vim & effectum si quis temeraria doctrinæ novitate convellat, nihil aliud, quam bellorum semina, quibus totus mundus ardeat, in orbem injiciet.* Vide eundem Solorz. *Lib. III. cap. 1. n. 8. & seqq. cap. 2. n. 40. & seqq. cap. 3. n. 74.*

§. IX.

Titulus, quo Societas Belgii Fæderati Indias Orientales possidet, præcipuus est Acquisitio in bello, pacis fædere confirmata.

Ne tamen quid desit, de titulo nunc etiam inquiramus. Titulus sive modus acquirendi, quo Societas Indiæ Orientalis, ex autoritate Præpotentium D. D. Ordinum Fæderati Belgii Oppida, Castella, Fortalitia, quæque ab iis dependent, in India Orientali adeptæ est, & tractum aliquem, Commerciorum causa, sibi liberum ab Hispanis stipulata est, cum exclusione omnium subditorum Regis, inter alia præcipuus est *Acquisitio in bello*, quæ postea solenni Pacis fædere confirmata est. Quod verbo hic allegasse & præmonuisse sufficiat; primo ut causa hæc distinguatur ab illa, quam *H. Grotius*, aliique maris liberi

vin-

vindices quondam defenderunt contra *Solorzanum*, & qui eum secuti sunt: quibus nunquam controversum fuit, an maria, quantumvis libera, conventionē duorum Principum ita occupari aut dividi possint, ut unus ab alterius terminis, secundum pacta conventa, abstinere debeat; sed id præcipue, an Princeps aliquis usum maris sibi vindicare, & præscribere possit, ut alterum inscium, invitum, & non consentientem ab eo in posterum prohibere valeat. Deinde etiam, ut discrimen, quod faciendum est inter pacis & belli tempora, hic rite observetur; quatenus nempe Austriaco-Belgæ pacis tempore sibi idem licere putant, quod a Belgis Fæderatis, non nisi flagrante bello peractum, & postea a Rege Hispaniarum Pacis fædere confirmatum est; dum prætendunt quæstiones istiusmodi decidendas esse ex jure gentium primævo, quo ferè omnia erant communia, cum tamen doctis & indoctis æque notum sit, jure, quod hodie obtinet, & apud omnes gentes peræque custoditur, plurimam distincta esse, quæ antiquissimo tempore, indistincta fuerunt; plurima pactis definita, quæ ante incerto jure fluctuaverunt, & sæpe gravissimarum litium atque bellorum causam præbuerunt. Qui sub prætextu commercii exercendi ad loca, quæ quasi neutrarum partium, & sui juris sunt, adeo ut commercia unicuique gentium concedere possint, licere sibi existimant intrare fines nostros, ibi navigare, negotiari, fortalitia, castella, oppida, stationes mercaturæ causa erigere, eademque pecunia, vel armis acquirere, aliaque facere, quibus lucra Societatis nostræ intercipientur; quum ex iis, quæ contigerunt tempore, quo fædus Induciarum cum Fæderato Belgio exierat, liquido constet, Regem Hispaniarum bellum quidem resuscitasse, ob id solum, quod Belgæ Fæderati ad Indias Orientales navigarent, licet abstinere a locis Castellanorum, neque ullo fædere vel pacto ad abstinendum a Maris usu essent obligati. Vide *Art. 4. Tract. Induc. Anni 1609. Solorz. de Jure Indiarum, Lib. II. Cap. 25. n. 83.*

Quo pacto singula oppida, castella, portus, fortalitia, aliaque loca cœntione, conventionē, aut armis, partim a Lusitanis, partim ab Indicis regulis, partim etiam ab Hispanis per Societatem Fæderati Belgii capta & acquisita sint, hic enarrare longum foret & inutile; quoniam, si post tam diuturni temporis actum, de iis quæ ab ipso usu & consuetudine interpretationem certam receperunt, hodie inquirere liceat, id tantum agendum videtur, ut accuratius examinemus, quid inter Regem Hispaniarum, & Fæderatum Belgium, Articulis Pacis Monasteriensis 5. & 6. conventum sit, tam ratione *Rei*, de qua convenerunt, quam ratione *Personarum*, quæ sub ea conventionē comprehenduntur.

B

§. X.

Questionem hanc nullum differe ab ea, que quondam inter Grotium Solorz. alios que controversa fuit.

Concessionis quam dederat Belgis Fæd. ut liceret illis navigare ad loca, que sui juris erant, Regem Hispania postea permissit.

§. X.

Articuli 5. &
6. pacis Mo-
nasteriensis
explicantur,
& primo in-
quiritur, quid
ratione rei
conventum sit
Art. 5.

Ratione rei objectum præcipuum conventionis, secundum Articulum quintum, est divisio Indiarum Orientalium in duas partes; quarum pars Occidentalis, incipiens a Philippinis insulis, vulgo *de Manillas* cederet Hispanis, pars Orientalis, incipiens a Moluccis, integra maneret Societati Indiæ Orientalis Fæderati Belgii.

Hispanis necesse esset Navigationem ad Indias Orientales instituire eodem modo, quo illam tempore istius Fæderis exercebant habebantque, neque liceret illis Orientem versus ulterius progredi, sive, ut verba se habent, *ulterius se extendere*.

Divisio ea similis fere est isti, quam Anno 1493. fecit Pontifex Maximus Alexander VI. referente Solorzano *Lib. I. Cap. 6. n. 68. & seqq.* Qui, cum lis oriretur de limitibus Navigationis & Commercii, inter Hispanos & Lusitanos, eaque ex compromisso ad ejus arbitrium delata esset, cognita Regis utriusque causa, Globum terræ medium quasi dissectuit, per lineam seu Meridianum a polo Arctico ad Antarccticum, ad punctum circiter 343. gradus longitudinis, sive, quod eodem fere redit, ad leucam 340. a Capite viridi, ita ut pars Orientalis cederet Lusitanis, ob juris antiquitatem, pars Occidentalis Hispanis. Et ne alter alterius fines ingrederetur, statuit, ut Lusitani ad solis ortum, Hispani ad occasum iter ingrederentur; neque Hispanis liceret uti via a Lusitanis aperta, id est navigare ultra promontorium *Giranie*, hodie dictum *Bonæ Spei*, sive *Cabo de Bonne Esperance*. Quam divisionem causam præbuisset Solorzanus ibidem refert, ut tam anxie à Magellano, & aliis navigatio ad Moluccas per maria, extra Lusitanorum limites posita, quæretur: atque ut super iisdem insulis novæ lites excitarentur, quoniam uterque Rex eas suis finibus comprehendi contendebat, variis rationibus & prædicti Meridiani computationibus hinc inde perpensis; quamobrem tandem convenerunt, ut Castellæ Rex illas Lusitanis 350000. ducatis oppignoraret. Vide porro Eundem *Lib. II. Cap. 14. n. 17. & 18.*

Hoc igitur pacto Lusitani Moluccas insulas possederunt, sed varia bellorum fortuna; recuperantibus illas, modo Hispanis, modo Lusitanis, tandem etiam Belgis, qui secundum pacis Fædera cum Lusitanis & Hispanis percussa, alias adhuc jure Dominii obtinent.

De Philippinis raro lis fuisse legitur, quum semper fere Hispanorum ditioni fuerint accensæ. Cellarius *Geog. Noß. Temp. Cap. 23. Solorz. Lib. I. Cap. 6. n. 74.*

§. XI.

His ita breviter præmissis, facilius quodammodo percipientur verba memorati art. 5. *Ut scilicet Hispanis integra maneret navigatio ad* ^{Hispanis non licere. secundum conventionem in Indias Orientales se extendere, ultra Philippinas insulas ostenditur.} *indias Orientales, eo modo quo illam exercebant, tempore hujus Fæderationis*, id est per fretum Magellanicum, aut supra promontorium Hoorn ad Philippinas insulas, quoniam alio itinere uti, nempe supra promontorium Bonæ Spei, sententia Pontificis Maximi, supra allata, iis erat interdictum.

Dico *ad Philippinas insulas*, nec ultra; secundum id, quod Directores Societatis Indiæ Orientalis, tunc temporis P. P. D. D. Ordinibus proposuerant per Consultationem, quæ reperitur apud Aitzma *ad annum 1645. pag. 87.* his verbis:

Quoniam Commercium ad Orientales & Occidentales Indias erant præcipua capita mandati legatorum, mercatores Societatum illarum exhibuerunt P. P. D. D. Ordinibus has consultationes.

Alsoo de Commerciën in Oosten- de West - Indien waeren van de principaelste ingredienten der instructie, soo hebben die van de selve Comp. aen. haer Hog. Mog. overgegeeven deese consideratien.

Consultatio mercatorum, qui in India Orientali negotiantur.

Consideratien van de Oost-Ind. Negocianten.

Quamquam mercatores Societatis Indiæ Orientalis è re magis esse putant, bellum cum *Castellanis* in India Orientali continuari, quoniam æque ac in bello semper in armis atque ad defensionem parati esse cogantur, sperant tamen, Præpotentes D. D. Ordines, si pax aut induciæ fiant, curaturos esse, ut *Castellani* navigationem suam fervent eo modo, quo illam hactenus eò instituerunt, & ne liceat illis ulterius se extendere. Quæ omnia summæ prudentiæ

Alboewel de Oost-Ind. Comp. of Negocianten, dienstiger soude oordelen in den oorloge met de Castilianen in Oost - Indien te continueren, vermits sy dog geschadig met de wapenen in de hand op haer boede, en defensie moeten staen, soo vertrouwen sy dogh, dat uwe Ho. Mo. in Cas van tractaet van vreedem of treves sodanige sorge dragen sullen, dat die voorn. Castilianen gelaten worden by haer waert, soo sy de selve nu aldaer nog hebben, sonder hun vorder te mogen extenderen, alle't welke sy de hoge wysheyt

Poten-

B 2

van

Potentissimorum Dominorum Ordin. commendamus.

Summopere tamen considerandum esse, cum reverentia, putamus, si forte *Hispaniarum Rex* Indias Lusitanorum armis invadere vellet, & sub prætextu illos reducendi ad suam obedientiam, bello læcesseret, illud fieri non posse, nisi cum magna molestia atque periculo Societatis Indiæ Orientalis, quæ hoc modo continuè infestaretur ac maximum inde detrimentum sentiret. Quamobrem, eum reverentia, existimamus, necessarium esse, ut (*Hispani*) ab Indiis Lusitanorum etiam arceantur.

van uwe Ho. Mo. vorders bevolen sullen laten.

Synde niet te min onder reverentie seer considerabel, of het gebeurde dat den Koningh van Spanjen in Portugaels Indien met groote magt soude mogen verschynen, onder prætext van de Portugysen onder syn gehoorsaembyt te reduceren, ende dien volgens haer oorloge aendede, dat zulcz niet soude konnen geschieden, als met groot bedenken ende periculen van de Geoetroyeerde Oost-Ind. Comp. die daer door in een gestadig alarm, tot haer groote kosten soude gehouden worden, ende waerom sy dan ook, onder reverentie, nootsakelyk uyt Portugaels Indien sullen moeten gehouden worden.

Durum videbatur Hispanis, & valde iniquum huic legi, *de se non ulterius extendendo*, consentire, uti constat ex responsis legatorum Hispanorum, quæ notata sunt in Actis Legatorum Fæderati Belgii, 7. Febr. 1647.

Iniquum esse Regem impedire velle progressum facere in Brasilia aut in India Orientali adversus Lusitanos, ipsi rebelles: aut in India Orientali navigationem & Commercia non exercere ad alia loca, quæ sui juris erant, aut commercium concedere poterant.

HEt ware onredelyk den Koning in Brasel, en in Oost-Indien te willen beletten, progressen te doen op de Portugeesen syne Rebellen; ofte in Oost-Indien signiet te extenderen op andere plaetsen, die haer eygen meester zyn, ofte den handel mogten toestaen.

Consenserunt tamen post satis longas & crebras deliberationes Hispaniarum Regis Legati, secundum formulam à Legatis Fæderati Belgii exhibitam. Mirati sunt multi illam Hispanorum in ea re facilitatem, imprimis Galli, ut videre licet in epistola Legatorum Christianissimi Regis data 21. Dec. Anno 1646. quæ extat in libro, cui titulus

lus: *Memoires & Negociations secretes de la Cour de France, touchant la Paix de Munster.* Une autre chose, scribunt Legati, qui nous donne à penser, est le relâchement des Espagnols sur le fait des Indes, qui est sans doute l'un des plus considerables Articles de tout le Traité, au quel les Hollandois, trouvent un avantage, qu'ils n'avoient pas esperé, & qui ne leur a pas été accordé sans quelque motif extraordinaire. Le Roi d'Espagne consent de ne pouvoir étendre ses limites dans les Indes Orientales, & de les borner a ce qu'il occupe presentement.

§. XII.

Sed uti sæpe bonorum malorumque fines sub diversa specie apparent, atque ex bonis mala, ex malis apparentibus bona sequuntur; ita tem- Ratio divisio- nis Indiarum Orientalium secundum art. 5. redditur.
pus postea docuit, optimo & prudentissimo consilio ad utriusque partis, & communem Orbis Christiani utilitatem, ita pactum conventumque esse. Necessè enim videbatur, ut spatium aliquod poneretur medium ad separandum Orientem ab Occidente, ad exemplum supra memoratæ divisionis Pontificis Maximi, qui eo, ni fallor, intuitu terrarum orbem ita medium divisit, atque alterum prohibuit alterius iter ingredi, ne Oriens cum Occidente, ratione commerciorum, nimium conjungeretur. Nam si Hispanis integrum mansisset supra promontorium *Bonæ Spei* Orientem, versus navigare, aut ab Occidente supra Philippinas insulas eodem ulterius se extendere, facile totius Orientalis Indiæ Commerciis potiri potuissent, eaque cum Occidentalibus Indiis communicare; quo factò penitus actum fuisset de Commerciis Europæorum ad illas oras; quum Orientalis India plurimas res suppeditet, quibus Occidentalis indiget; & vice versa, Occidentalis argentum, aliaque pretiosa, quæ in Orientali India maxime appetuntur.

Constituerunt igitur viri summi & sapientes illius temporis, eum in finem, Philippinas insulas, tanquam obices & propugnacula, ad præcludendam viam ab Oriente ad Occidentem; uti ab altera parte Moluccæ Belgis relictæ sunt, ne Hispani Orientem versus, sive commerciorum, sive armorum, sive alterius cujuscumque rei causâ, ulterius progredierentur; nec Commercium exercere possent, non tantum ad ea loca, quæ Belgis erant subiecta, sed nec ad ea, quæ sui juris erant, & Commercium aliis gentibus concedere poterant; ut nec ad loca *Lustanorum*, qui tunc temporis magnam Indiæ Septentrionalis partem tam intra quam extra Gangem obtinebant; quæ omnia per Regem Hispaniarum Fæderato Belgio ceduntur & relinquuntur, dicto art. 5. Ejusmodi autem jus, sive juris cessionem, hodie pro dominio haberi, licet verè dominum non faciat, arguit Seldenus *De Dom. Maris Lib. I. Cap. 17.* his verbis: *Idem titulus sæpe*

occurrit in Regum veterum Lusitaniæ Diplomatum, unde eos Commerciorum, negotiationis & navigationis Dominos, & Heros esse, & agnosci scribit Valdesus. Dominum vero quem esse posse navigationis in mari, & Commercii, absque maris dominio, non aliud est, quam agro uti frui, alios jure arcere, nec tamen dominum esse.

§. XIII.

Prohibitionem
articuli 5. pa-
cis Monasteri-
ensis; de
ulterius non
progradiendo
in Indias Ori-
entales, etiam
ad Belgii Au-
striaci Incolas
pertinere, va-
riis Argumen-
tis evincitur.

Sic soluta questione prima, quid scilicet ratione rei dicto articulo 5. pacis Monasteriensis comprehendatur, restat ut de personis nunc paucis agamus; atque inquiremus, utrum Rex Hispaniarum omnes suos subditos eodem obligaverit, an vero quosdam sive partem tantum? & speciatim an Belgii Hispanici, hodie Austriaci, incolæ, ista obligatione comprehendantur nec ne? Quod omnino affirmandum est, quoniam naturaliter verum est, quod Rex fœdus faciens, aut contrahens, fœdus fecisse aut contraxisse intelligitur, pro omnibus suis Subditis, nisi quosdam exceperit; & in hoc casu eo manifestius liquet, quia per instrumentum ratihabitionis, quod Rex dedit, non solum tanquam Rex Hispaniæ, sed tanquam Dux Brabantiæ & Comes Flandriæ, expresse obligavit omnes suos subditos & Vasallos, omnium Regnorum, dominiorum & ditionum suarum, nullis exceptis.

Occurrit
objectioni, que
ex varianti-
bus art. 5 & 6.
Castellani, in
verbis quibus-
dam, forma-
tur.

Objiciat aliquis, illos tamen non omnes nominari artic. 5. pacis Monasteriensis, ubi ratione Indiarum Orientalium nominantur *Hispani & Castellani*, at in artic. 6. ratione Indiarum Occidentalium, omnes subditi Regnorum & Provinciarum domini Regis, & D. D. Ordinum; & quærat forte, unde hæc differentia? Respondeo, differentiam hanc ortam videri ex differentibus sive diversis verbis, quibus Directores Societatum Indiarum *Orientalium & Occidentalium* usi sunt in consultationibus illis, quas ad petitionem D. D. Ordinum dederunt Anno 1645. de rebus Indiarum. In quibus Consultationibus Directores Societatis Indiæ Orientalis passim utuntur voce *Castellanorum vel Hispanorum*; Directores Societatis Indiæ Occidentalis utuntur promiscue vocibus *subditorum Hispaniæ, Regis Castiliæ, & Castellanorum*, ut videre licet in Consultatione Societatis Indiæ Orientalis, quam supra exhibuimus ex Aitzma pag. 87. & apud eundem pag. 89. etiam id patet ex Consultationis Societatis Indiæ Occidentalis articulo 6. verbis sequentibus;

Subditis Hispaniæ non licebit navigare, ad portus vel loca aliqua, aut Commercia exercere ubi Societas Indiæ Occidentalis

Dat de Onderdanen van Spanje geensins sullen vermogen te varen off te handelen in eenige Havens off plaetsen, daar de West-Ind.

Ca-

Castella quædam, fortalitia, ditio-
nem, aut stationes mercaturæ cau-
sa habet.

*Ind. Comp. eenige Kasteelen, For-
zen, en Gebied, off Logien syn heb-
bende.*

Item, pag. 106.

Nequè licebit *prædicti Regis Ca-
stiliae subditis* ullo modo Com-
mercia exercere, aut navigare ad
portus, in quibus Societas Indiæ
Occidentalis nomine Præpotentium
D. D. Ordinum, Castella quædam,
fortalitia, ditionem, aut stationes
habet, nisi vice versa *Castellani* di-
ctæ Societati *concedant* simile Com-
mercium ad omnes regiones & lo-
ca, quæ ad prædictum *Castiliae re-
gem* pertinent.

EN sullen de Onderdanen van de
voorsz. Koning van Castilien
geensins vermogen te vaeren off
handelen in eenige havens off plac-
sen, daer de West- Ind. Comp. in de
name van haar Ho. Mo. eenige Ka-
steelen, Forten, Logien off Gebiedt
is hebbende, 't sy sake dat vice
versa gelyke handelling van de Ca-
stilianen aen de voorsz. Comp.
wordt vergunt, in alle quartieren
onder de voorschreeve Koningh, van
Castilien behorende.

Quoniam autem legati & auctores fæderis Monasteriensis ipsissima
verba Consultationum illarum in articulis, 5. & 6. fere secuti sunt, eaque
pro synonymis & æquipollentibus tunc temporis habebantur, inde ma-
gis casu quam consilio ista vocum differentia irrepsisse videtur. Nam si
aliter verba accipiantur, eaque stricte, secundum sensum Geographicum,
interpretari velis, nemo mortalium expedire poterit, quis hic sit in obli-
gatione, aut quatenus unusquisque contrahentium teneatur. Vox *sub-*
ditorum Regis latius patet quam *Hispanorum*, Hispanorum iterum la-
tius quam *Castellanorum*, quum Castilia proprie dicta; sive veterem, sive
novam intelligas, vix tot urbes comprehendat, quot Hispania Regna.
Unde etiam videmus apud Aitsma, pag. 104. quot Rex Hispaniarum,
qui ante fædus Monasteriense, *Rex Castiliae* vocabatur, tempore istius
fæderis, titulo *Regis Hispaniarum* sit auctus.

Deinde si regem tantummodo *quosdam*, & non *omnes* subditos obli-
gasse ponas, quid Reip. Fæderati Belgii prodesset, aut quomodo sensui
fæderis satisfaceret, si Rex verbi gratia, per *Arragonenses*, quibus jus com-
mercii ad Indias non competebat, aut per *Brabantos*, quibus id spe-
ciatim erat interdixtum, faceret id, quod per *Hispanos* aut *Castellanos*,
facere non liceret? aut quid Regem Hispaniarum juvaret, si D. D. Or-
dines Fæderati Belgii, per eos subditos, qui extra septem Provincias habi-
tant, & partem illarum non faciunt, (vulgo *het District van de Genera-*
liteit

liteit) id fieri sinant, quod, respectu Indiarum Hispanicarum, incolæ Septem Unitarum Provinciarum facere prohibiti sunt?

Genuina dicti
artic. expli-
catio.

Actus agentium magis interpretandi sunt ut valeant, quam ut pereant: & si quid casu minus distincte dictum reperiatur, in dubio id inspiciendum est, quod verosimilius est, quod vitio caret, & rei gerendæ aptius est L. 19. ff. de LL. L. & L. 12. de Rebus dubiis. L. 114. de R. J. In fide interni actus spectabiles non sunt, & certi aliquid statuendum est, ne nulla sit obligatio, si quisque sensum quem vellet sibi affigendo, liberare se posset, ipsa dictante naturali ratione, jus est ei, cui quid promissum est, promissorem cogere ad id, quod recta interpretatio suggerit, nam alioquin res exitum non reperiret, quod in moralibus pro impossibili habetur. Grotius de Jure Belli & Pacis lib. II. cap. 16. §. 1.

Contractum itaque est cum parte potiori, nempe cum Hispanis, quibus jus erat commerciorum ad Indias, ita tamen, ut Subditorum reliqua pars, cui idem jus non erat, eadem conventionem comprehendatur; per argumentum a majori ad minus; quod forte, frequens, & utile esse docet Everhardus, in loco a majori ad minus, & negative, seu destructive semper procedere, ut, si Regi non licet castrum expugnare, ergo nec militi; Quod enim non licet majori, id non licet minori. Atque hoc facilius probaveris, si consideres, omnia cum Principe acta esse bonæ fidei; in quibus sæpe accidit, ut non singula verbis ita exprimentur, quin subinde aliquid ex natura rei sit præstandum, quamvis verbis expressum non reperiatur. Unde Jurisconsultus in l. 7. ff. Negotiorum Gestorum ait: Tantundem in bonæ fidei judiciis valere judicis officium, quantum in stipulatione nominatim ejus rei facta interrogatio; Vide Leon. Conf. 25. n. 6. Cum igitur hic duo interpretandi modi proponantur, unus nuperrime repertus, alter vetustus, atque usu & exemplis multorum annorum confirmatus; unus quo contractus irritus fiat, alter quo valeat; in quæstione, uter alteri præferendus sit; vetustiore præferendum esse, tanquam vitio (ni fallor) carentem, & rei gerendæ aptiorem, nemo forte dubitabit.

§. XIV.

Principem
subditos suos
in perpetuum
pro se & suc-
cessoribus, obli-
gare posse,
obiter notatur.

De potestate Principis, an potuerit ita obligare subditos suos, disputandum non videtur: potuisse enim satis constat per ea, quæ habet Gudelinus in Tractatu de Jure Pacis, cap. 12. Non secus ac si ipsi subditi suo nomine contraxissent. Quod etiam procedere ait, et si status reipublicæ postea mutetur; puta si ex Monarchia versa sit in Aristocratiam, vel Democratiam. Nec subditos tantum, sed etiam princi-

pium

pum Successores & hæredes eadem obligatione teneri, affirmat, *Quandoquidem pax est conventio publica, id est ad statum Reipublicæ spectans: quam idcirco Princeps non tam proprio quam Reipublica, qua perpetua est, nomine contraxisse intelligitur. Sicut ergo Prælati ratione dignitatis contrahente, Ecclesia ipsa, omnesque in ea dignitate successores tenentur; sicut etiam contractum tutoris, dum tutoris nomine contraxit, curator in administratione succedens, nec non pupillus, major factus observare coguntur: ita successores Principis Conventionem, publico nomine inquit. Non solum si sit Regnum, seu Principatus, qui jure hæreditario defertur, (quo casu, cum successor Principatum à defuncto accipiat, minor dubitatio est, eum, exemplo cæterorum hæredum, omnia facta defuncti præstare, rataque habere debere) verum etiam si Principatus sit, in quem alio modo & certa lege succeditur: Vti Regnum Francia lege Salica. Quæ etiam in hoc casu eò minus in dubium vocari possunt, quoniam Hispaniarum Rex per actum Ratihabitionis Pacis Monasteriensis, una cum subditis suis omnes suos Hæredes & Successores tam universales quam particulares expresse obligavit.*

§. XV.

Praeterea etiam manifestum est, quod Sacratissima Cæsarea Sua Majestas Regna & Dominia, quæ a Corona Hispanica accepit, Hæredis titulo obtinuit, non tantum ad suam utilitatem, sed etiam ad commune commodum & utilitatem Fæderatarum Potestatum; sicut hoc apparet ex conditionibus Magnæ Confæderationis, quam inierunt Gloriosissimus Romanorum Imperator Leopoldus, cum Serenissimo Magnæ Britannia Rege, & P. P. D. D. Ordinibus Fæderatarum Provinciarum Hagæ Comitum, die 7. Sept. 1701. in cujus præmio dicitur: *Quandoquidem mortuo sine liberi, non ita pridem, Gloriosissimæ Memoriam Carolo II. Hispaniarum Rege, Sacra Sua Cæsarea Majestas successionem in Regna & Provincias Regis defuncti Domui suæ Augustæ legitime debere asseruit &c. & paulo post: Adeo ut nisi prospectum fuerit, satis appareat, Cæsarea suæ Majestati abjiciendam esse omnem spem, unquam sibi de præensione sua satisfactum iri, Sacrum Romanum Imperium jura sua in Feuda, quæ sunt in Italia, & in Belgio Hispanico perditurum, Britannis & Belgis Federatis liberum navigationis & commerciorum usum in Mare Mediterraneum, in Indias & alibi funditus periturum.*

Cæsaream suam Majestatem Belgicas Provincias hæredis titulo accepisse.

§. XVI.

Unde sequitur, quod alte Memorata Cæsarea sua Majestas tanquam Hæres etiam præstare tenetur omne id, quod postremo defunctus Hispaniarum Rex præstare debuerat: & quidem ratione Unitarum Provinciarum, curare ut in terris, quas ita accepit, *Privilegia Societatum Indiarum Orientalium & Occidentalium, facta recta serventur; neque sinere, ut per subditos suos in contrarium quid fiat, aut si quid factum attentatumve sit, id quamprimum reparare.* Vide art. 5. Pac. Monast. & Actum Ratibab.

Quod tenetur, secundum stipulationis formulam & conditiones de acquirenda ista hæreditate cum Fæderatis Potestatibus factas, quantum ad se & dominia recepta pertinet, efficere, ut subditi Magnæ Britannia Regis, & Fæderati Belgii in omnibus terris & locis, quæ supremus Hispaniarum Rex tam in Europa, quam alibi possedit, utantur omnibus iisdem Privilegiis, Juribus, immunitatibus & libertatibus commerciorum, quibus amborum vel singulorum subditi, ante obitum dicti Regis, jure quaesito per Tractatus, per Pacta Conuenta, per consuetudines, vel per alium quemcumque modum uti & frui poterant. Vide Confæd. Mag. art. 8. Atque eo modo impedire, ne Commercia in Indias & alibi funditus pereant; secundum præmium dictæ Confæd. Magnæ. Sed secundum Art. 26. Tractatus de Barriere, operam dare ut Commercia & quodcumque inde dependet, in totum, & per partes, inter subditos utriusque Belgii subsistant, eo pede & modo quo illa subsisterunt, & stabilita sunt per articulos Fæderis Monasteriensis; Quoniam isti articuli a Cæsarea sua Majestate, eodem Articulo confirmantur. Si quis dicat, isto articulo 26. Tractatus de Barriere tantum agi de Commerciis inter incolas utriusque Belgii; cæterum de Commerciis ad Indias mentionem non fieri; respondebimus, de omnibus Commerciis actum videri; quoniam relatio facta est ad omnes articulos Fæderis Monasteriensis, qui a Cæsarea sua Majestate confirmantur, nullo excepto: Hæc enim semper est natura referentis, ut relatum in eo insit cum omnibus suis qualitativibus, adeoque referentis interpretationem non accipiat a se ipsi, sed ex natura & contentis in relato, per ea quæ habet Barboza Locor. Commun. Lib. XVI. Cap. 33. n. 18, & per totum. Adde, quod ad majorem cautelam articulo 1. ejusdem Tractatus de Barriere cautum est, ut Cæsarea sua Majestas Belgicas Provincias habeat, iisque utatur fruatur

Ad eoque te-
i ad omne
quo defun-
Hispania-
Rex G. M.
ebatur.

Non tantum
e heredita-
sed ex di-
fis fæderi-
& conven-
nibus latius
onstratur.

Articulus 26.
ractatus de
rriere ex-
icatur.

tur eodem modo, quo supremus Hispaniarum Rex eas habuit, & usus fructus est, aut uti & frui debuerat, secundum novissimum Fœdus Rivicensè.

Verbum *Belgicum Genieten*, aut *Gallicum Jouir*, quæ occurrunt *D. Art. I.* commodius Latine explicari possent, per verbum *Possidere*, aut *Possidere*, quum non ad jus usus fructus, sed ad statum possessionis proprie pertineant. Possessio autem facti est, & cum de ea quæritur, non inspicere solemus, quid jure obtineat? sed quo modo ea possessio eodie fuerit, quo de ea pactum conventumque est, *L. 2. ff. Vti possidetis L. I. de Riviis & D. D. ad L. 1. de Acquir. Poss.* Nam si Cæsareæ suæ Majestati aliter possidere liceret, sequeretur etiam ista absurditas, ut ex una eademque conventionione, una pars maneret obligata, altera liberaretur; adeoque subditis Regionum illarum, quæ cesserunt Cæsareæ suæ Majestati, liceret adire Indias nostras; nobis vero ex Contractus rigore, ab Indiis Hispanorum abstinendum esset: quod cum natura contractus minime convenire, nemo non videt.

Sensus igitur, bona fides, recta ratio, & quicquid huic rei lucis aliquid afferre potest, dictare, & quasi una voce clamare videntur, intentionem totius actus, atque omnium fœderum, tam belli quam pacis, fuisse, ne quid in terris a Cæsarea sua Majestate, auxiliariis Fœderatarum Potestatum armis, acquirendis, innovetur, quo commercia illarum deteriora fiant, in *Europa, vel alibi*, & præsertim quidem *in Indiis*: quoniam navigatio & commercia Indiarum, & ea quæ fiunt extra Europam, præcipuum caput non tantum Pacis Monasteriensis, sed etiam magnæ Confœderationis fuisse, ex iis, quæ superius allegata sunt, abunde constat. Nulla enim juris ratio aut æquitatis benignitas patitur, ut quæ in utilitatem alicuius gesta sunt, ea duriore interpretatione producantur ad severitatem, atque ad damnum & detrimentum illorum, qui tam insigne officium præstiterunt, ut Provincias Belgico-Austriacas, armis & sumptibus suis recuperatas, Cæsareæ suæ Majestati restituerint.

§. XVII.

De remediis, quibus Societas Privilegiata Fœd. Belg. uti posset ad jus suum servandum, si quærat, (salvo meliori judicio) cum reverentia respondebimus, licere prædictæ Societati, si Austriaco-Belgæ perfeverent fines ipsius intrare, naves illorum detinere, & si armis se defendant, aut res aliter expediti nequeat, naves una cum mercibus publicare. *Licere Societati Privilegiatae Fœd. Belg. in necessitatibus suis ipso At-tueri.*

que hoc probamus non solum legibus & exemplis aliarum gentium, quæ exstant apud *Selden. de Domin. Maris Lib. I. cap. 17. Solorz. lib. II. cap. 25. n. 80. item in l. 4. Cod. de Commerc. & Mercat.* Sed ipsa Fæderum obligatione & Privilegii nostri tenore; cujus *art. 34.* cavetur, *ne quis, cujuscunque status aut conditionis, supra Promontorium Bonæ Spei, aut per Fretum Magellanicum ad Indias Orientales navigare audeat; sub pena confiscationis navis, & omnium mercium:* quod non tantum ad subditos Fæderati Belgii, verum etiam ad Austriaco-Belgas pertinere arbitramur; propterea quod Societas Fæderati Belgii jus suum habet ex pacto & Privilegio a Rege Hisp. & P. P. D. D. Ordinibus simul impetratis; quatenus nempe ille Rex tales terminos in India Orientali per sædus illi cessit, & promisit, ut Privilegia de iis data, & in posterum danda defenderentur. Habet itaque ex conventionione, & concessione ad commodum proprium; quando in privatorum quidem causis adhiberi potest remedium *Jurisconsulti in l. 14. de Injur. Sane si maris proprium jus ad aliquem pertinet, uti possidetis interdictum ei competit, si prohibeatur jus suum exercere, quoniam ad privatam jam Causam pertinet.* At in publicis causis, valere putamus Leges, Consuetudines, & exempla supra allegata.

His ita breviter expositis, sit tandem disceptationis nostræ, & hujus quæstionis

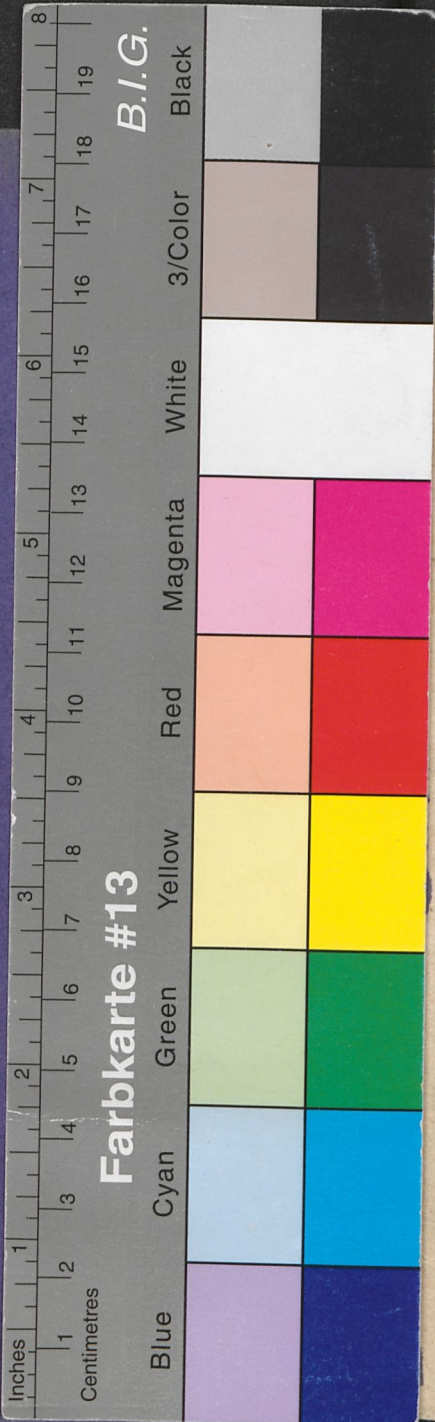
F I N I S.

Hu 4142

Hu 4142

(X 2371947)

2 *Western* DISSERTATIO 36.
DE JURE,
QVOD COMPETIT
SOCIETATI PRIVILEGIATÆ
FÆDERATI BELGII
AD NAVIGATIONEM ET COMMERCIA
INDIARVM ORIENTALIVM,
ADVERSVS
INCOLAS BELGII HISPANICI
(hodie) AVSTRIACI.

P. 174.

KONFRIED
UNIVERS.
ZVHALLE

Ku 4142
3818

LIPSIAE MDCC XXIV.

P. 174.

